రాచకొండ
రంగనాథశర్మ

"నా జీవితం నరకమైపోయింది లల్లీ...... నరకమైపోయింది," రెండు చేతుల్తోనూ ముఖాన్ని కప్పుకుని బావురు మంది పద్మ.

అంతవరకు తనక్షోభను...బాధను... లల్లీకి చెప్పి ముగింపు మాటలుగా పద్మ అన్నమాటలు లల్లీని అయోమయావస్థలో పడవేశాయి.

పద్మ చెప్పినది లల్లీ నమ్మలేక పోయింది. "నేను నమ్మలేను పద్మా! నా కాయన వ్యక్తిగతంగా తెలుసుకూడా. ఆయనెంతో విశాల హృదయులు. సంస్కారవంతులు. ఆయన మాటల్లో, చేతల్లో, ఊహల్లో, కథల్లో, ఆయన వెలిబుచ్చే భావాలకు ఆశ్చర్యపోనివారు లేరు. ఆయనంటే అందరికీ... అందుకే అంత గౌరవం.

అనాదినుంచీ తుప్పుపట్టిన సిద్ధాంతాలు స్త్రీ జాతిమీద ఎంత శక్తివంతంగా పనిజేస్తూ స్త్రీ జీవితాన్ని హీనపరుస్తు

న్నాయో ఆయన నోట వచ్చిన పలుకులు అమృతమయాయి. అలాటి వ్యక్తిని ఎంతోమంది ప్రేమించారు, ఆరాధించారు, స్నేహాన్ని కోరారు, గౌరవించారు.

ఎంతోమంది కాలేజీ అమ్మాయిలు ఆయన్ను పెళ్ళిచేసుకోవటానికి ముందుకు వచ్చారు. హృదయాన్ని విప్పి ఆయన ముందుంచారు. కాని ఆ అదృష్టం నీకు లభించింది. అందు కసూయపడ్డవాళ్ళే యెక్కువ. కాదనలేను.

అటువంటి ఓ మంచి మనిషిని నీవు అనవసరంగా అపార్థం..."

పొడిగా నవ్వింది పద్మ. "నీరు పవిత్రమైనదే. ఆ నీటి అడుగున అగాధాలున్నాయనిగాని, ఉంటాయనిగాని ఊహించటంకూడా కష్టమే - ఏ సుడిగుండమో...ప్రాణాలను బలిగొనే మరే అగాధమో అక్కడ ఉందంటే నమ్మలేరెవరూ. ....స్వానుభవంలోగాని అది అర్థం కాదు."

ఏది యేమైనా........

"నా మాటలు నమ్మటం లేదుకదూ నువ్వు! ఒక మనిషిమీద మొదటిసారిగా ఏర్పడ్డ యే భావాన్నీ చెరుపుకోవటం అంత సులువుకాదు. నిజమే! నీలో మంచిగా చిత్రీకరింపబడిన వ్యక్తి గురించి వ్యతిరేకంగా ఏం చెప్పినా నువ్వు భరించలేవు, సహించలేవు. నాగస్వరంముందు నాగుల్లాటి వాళ్ళం మనం. సర్వం మరచి తలాడిస్తూ ఉంటాం. ఆ క్షణంలో పాముకూడా ఎంతో అందంగా, హుందాగా కన్పిస్తుంది. తన నాగస్వరంతో, నాగుల్ని, చుట్టూ చేరిన జన సమూహాన్నీ తన్మయపరచేవాడు... తను ఆనందపడటానికి తీరిగ్గా ఇంటి దగ్గర కూర్చుని నాగస్వరం వాయించుకుంటూ కూచుంటాడని నే ననుకోను."

"పద్మా."

"ఔను. ఆయన మాటల్లోనూ, కథల్లోనూ, శాశ్వత ముద్రగా నిలచిపోయే సంస్కారం, సహృదయత; యింత క్షణికా లనుకోలేదు నిజ జీవితంలో."

"కాని...కాని....యిది నిజమే ఐతే క్షమించు. నేను ఋజువు చేసుకోవాలి."

"అంటే?"

"నీ మాట లెంతవరకూ నిజమో నేను తెల్సుకోవాలి."

"లల్లీ! అది నా జీవితం మీద ఎలా పనిచేస్తుందో కాస్త ఆలోచించు."

"పద్మా, అనుమానాల, అమానుషంలో పడి జీవచ్ఛవంలా తయారైన యిప్పటి నీ జీవితం, నీ మాటలు, ఒకవేళ నిజమేఐతే యింతకంటె హీనమైన పరిస్థితులు ఏర్పడవనే నా నమ్మకం."

"వద్దు లల్లీ. నా కేదో భయంగా ఉంది. ఇదంతా నేనే చేయించానని ఆయన ఒకవేళ పసిగడితే..."

"యింతవరకూ పీడకలగా ఉన్న నీ జీవితం చక్కని మలుపు తిరుగుతుంది."

"లల్లీ...ప్లీజ్. నా మాట విను. యిప్పటికే నా జీవితం చదరంగమై పోయింది."

"సరే! నీయిష్టం: వీలైనంతవరకు మీ జీవితాల్ని సరిదిద్దుకునే ప్రయత్నం మాత్రం చెయ్యండి. వస్తాను." లలిత బయటకు నడిచింది. దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి యింటిపనిలో మునిగిపోయింది పద్మ.

* * *

డియర్ జగ్గూ.

చాలాకాలానికి మీకు ఉత్తరం వ్రాస్తున్నాను... మనం కాలేజీలో సుపరిచితులం - అప్పట్లో నేనెన్నో ఆశలు నిల్పుకున్నాను ... కానీ నాకా అదృష్టం లేకపోయింది. ఆ ఆశలు నిలబడలేదు. కూలిపోయాయి ... ఎవరో అదృష్టవంతురాలు మీదైంది - మీరు విశాల హృదయులు... సంస్కారవంతులు... మిమ్మల్ని పొందినభాగ్యం ఆ మెకు దక్కింది. నాకోరిక తీరకుండానే మిగిలిపోయింది.

ఒకసారి .ఒక మనిషిమీద యేభావం కూడా చెరిపేసుకోలేము. అదే సున్నితమైన ప్రేమభావమే అయితే మరీను...

మీరెవరివారైపోయినాసరే ...

నాకోరిక నెరవేర్చుకోవాలి ...

మీరు కాదంటారనుకోను;

వీలైతే ఎల్లుండి సాయంత్రం సరిగ్గా 6 గంటలకు నెహ్రూ పార్కులో కల్పుకోండి - ముఖతః మాట్లాడవల్సింది చాలావుంది.

ఒక్కమనవి ...

నేను "టైము" విషయంలో మాత్రం చాలా ఖచ్చితంగా ఉంటాను. అన్న టైముకు మీరు రాలేకపోతే మాత్రం క్షమించండి - నేను అక్కడ మీకు కన్పించను.

రైట్ కార్నర్‌లో సిమ్మెంటు బెంచీ వుందిగా - అమూలనైతే మనం మాట్లాడుకోవటానికి బాగుంటుంది - ఏమంటారు, తప్పకవస్తారుకదూ: ఉంటాను...మీ...

క్రిందను సంతకంలేదు.

తారీఖు చూశాడు... పదమూడు ...

జగన్నాధం తీవ్రంగా ఆలోచించాడు. అతనిదృష్టిలోకి ఎవరూరాలేదు. అదేదో తేల్చుకోవాలనే నిర్ణయానికే వచ్చాడు.

ఆవేళ పదిహేనో తారీఖు...

పద్మ మరోసారి అప్పుడేవచ్చిన ఉత్తరం చదువుకుంది.

తన స్నేహితురాల్ని కలుసుకోవాలి. కాని ...అసంభవం....

తను ఇల్లుకదలటమే ...

అయినా ఆయన ఆఫీసుకెళ్ళిపోయారు.

ఉత్తరంలోఉన్న టైముకు తనెటూ వెళ్ళలేదు.

ఆలోచిస్తున్న పద్మకు భర్త కేక విన్పించింది.

ఆశ్చర్యంగా వీధితలుపు తీసింది.

"అదేం" అంది.

మధ్యాహ్నం శలవుపెట్టాను...

జగన్నాధం ఆరోజు ఎంతో హుషా

రుగా ఉన్నాడు - భర్తచర్యలకు ఆశ్చర్య పోతూంది పద్మ!

పద్మ జంకుతూనే అడిగింది - చాలా కాలానికి నా స్నేహితురాలొకామె వచ్చింది - ఆమెను కల్సుకోవాలి:

"అలాగే పద్మా వెళ్ళు" జగన్నాధం మరీ హుషారుగా అనటంతో పద్మ ఉక్కిరి బిక్కిరి అయింది — కలో, నిజమో అర్ధంకాలేదు...తనతోనే ఎక్కడికీ తీసుకువెళ్ళటాని కంగీకరించని భర్త... యీనాడు....

యేందుకో తనను తనే తిట్టుకుంది.

తనపై నిజానికి భర్తకు అనురాగం, అభిమానం లేకపోలేదు.

యిన్నాళ్ళూ అపార్ధం చేసుకుంది.

యేమో? యేమిటో? ... యే నిర్ణయానికీ రాలేకపోయింది పద్మ! ...

నిజమే! కాలేజీ రోజుల్లో యెంతో మంది అమ్మాయిలు...సుచరిత, వాణి, రాజేశ్వరి, లలిత, కృష్ణవేణి, యింకా చాలమంది తన ప్రేమకోసం తహతహలాడేవారు. తను కవి. ముఖ్యంగా కాలేజీ డిబేట్లలో నిర్భయంగా, గంభీరంగా దంచే ఉపన్యాసాలతో కాలేజీ లెక్చరర్లను సహితం ఆకర్షించేవాడు.

సంతకంలేని ప్రేమలేఖలు ఎన్నో వచ్చేవి.

తను మాట్లాడితేనే చాలని మురిసి పోయేవాళ్ళెంతోమంది అమ్మాయిలు.

కాలేజీ జీవితం వదిలాక ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాక కథకుడిగా తనకు పెద్ద పేరుంది-ఎన్నో పోటీలలో ప్రథమ బహుమతు లందుకున్నాడు.

భావిని చక్కదిద్దుతూ, కుసంస్కారాన్ని నాశనంచేస్తూ- పూర్వపు సత్సంప్రదాయాల్ని గుర్తుకుతెస్తూ, మన సంస్కృతిని, మన శాంతియుత జీవనాన్ని గుర్తుచేస్తూ-ప్రస్తుతం...మోజుల బూజుల్లోపడి, నాగరిక బురఖాతో అవినీతిని పెంచుకున్న సమాజాన్ని సునిశితంగా ఒకప్రక్క విమర్శిస్తూనే, చక్కని శైలిలో వ్రాసే తన కథలకు ఒకటి రెండుసార్లు ప్రభుత్వ అవార్డులుకూడా వచ్చాయి.

వాటితోపాటు తమను వివాహం చేసుకొని తమ జీవితాల్ని ధన్యం చెయ్యమన్నట్లుగా ప్రాధేయపడుతూ వచ్చే ప్రేమలేఖలకు అంతేలేదు.

తను అభ్యుదయ కవి.

సమాజ వికాసాన్ని కాంక్షించే రచయిత.

సంఘంలో సంచలనాన్ని రేకెత్తించడానికి పూనుకున్న కథకుడు.

కథానాయకుడు.

ఆదర్శాలను ఎలుగెత్తిచాటే వ్యక్తిత్వంగల వ్యక్తిగా అందరికీ పరిచయమైనవాడు.

యీ దృష్టిని పదిమందిలో యింకా బలపరుచుకోవాలి...

కాగితాలు ఖరాబు చేయడంలోనే కాదు తన ఆదర్శం...

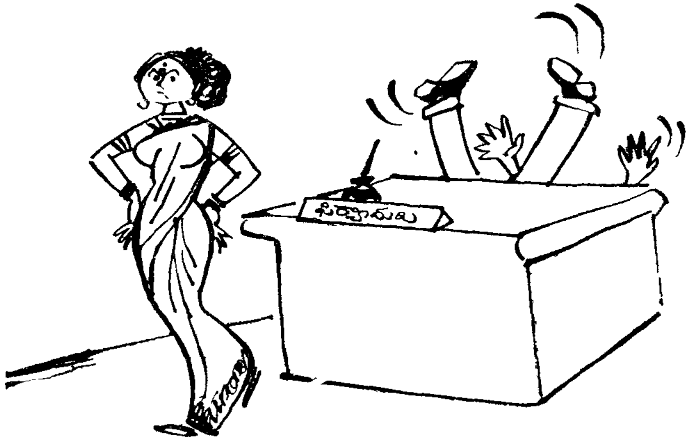

మాటల్లో గొంతు చించుకోవటంకాదు తన ఆదర్శాల ఉద్దేశ్యం....

ఆచరణ కావాలి....

అదే...

పద్మను పెళ్ళి చేసుకోవటానికి ముఖ్య కారణం...

జీవితంలో మొగ్గగా ఉండగానే వాడిపోయిన జీవితం పద్మది. పద్మ తండ్రి వెంకటశేషయ్యకు పూర్వ సంప్రదాయాల మీద సంపూర్ణమైన విశ్వాసం...కట్టుబడి ఉండాలన్న నియమం కలవాడు. అందుకే పద్మ పుష్పవతి కాకుండానే పెళ్ళి చేశాడు. వైవాహిక జీవితంలో ఆమె ప్రవేశించేసరికి పన్నెండేళ్ళు.

సాంసారిక సుఖాలకు ఆమె నోచుకోలేదు ..నుదుట బొట్టు కరవయిన కారణాన....పద్మభర్త గోదావరిపుష్కరాల్లో గోదావరికి బలి అయిపోయాడు...చిన్నతనంలోనే పద్మ 'విధవ' అయింది.

వెంకటశేషయ్య సంప్రదాయాలకు బానిస.

ఎవరెన్ని చెప్పినా ...

పద్మగోడైనా వినకుండా... ఆమెకు తెల్లబట్టలు కట్టబెట్టాడు...తల తీయించాడు.

అది తనకే చూడ్డానికి కొంతబాధ కలిగినమాట వాస్తవం.

తనపనికి లోకులెవరూ హర్షించలేదు.

కూతురు పద్మకూడా క్షమించలేదు.

సంప్రదాయాల పేరుతో అన్నెం ... పున్నెం ఎరుగని అమాయకురాలి జీవితాన్ని నాశనంచేశావ్ అని పదిమందీ వెంకటశేషయ్యను దుమ్మెత్తి పోశారు.

అన్నిటికీ తట్టుకున్నాడు.

చివరికి కన్నకూతురే ఓనాడు యెదురు తిరిగింది.

"చూశావా నాన్నా! అమ్మపోయిన స్థానంలో నువ్వునిలబడి మూడేళ్ళ పిల్ల

మంచి యింతదాన్నిచేసి, నా కోసమే నీసుఖాల్ని ... నీ జీవితాన్ని త్యాగంచేసి నా సౌభాగ్యాన్నే సదా కోరుకునే నీఆశలు నాకిచ్చినరూపాన్ని చూడునాన్నా ... చూసి ఆనందించు...నీకుసంప్రదాయాలు కావాలి. నా బ్రతుకక్కర్లేదు. జీవితంలో నేనేం చవిచూశానని నాన్నా యింత నిర్దయగా నా జీవితాన్ని నీ సాంప్రదాయ సంకెళ్ళలో బంధించావ్?

చాలా నాన్నా నీకూతురు సౌభాగ్యం ఆనందంగా ఉందా నీకూతుర్నీ వేషంలో చూడటానికి?

ఎవరుమెచ్చారు నాన్నా నువ్వుచేసిన పనికి?

సంప్రదాయాల్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవటంలో పూర్వుల మంచి ఉద్దేశాల్ని ఎవ్వరూ కాదనరు.

కాని అవి యిలా గొంతుల్ని కోసే వాటిగా మలచుకోనటం మూర్ఖం... అంతకంటె యింత విషమిచ్చి నన్ను చంపెయ్ నాన్నా ..."

కూతురు మాటలకు వెంకటశేషయ్య తట్టుకోలేక పోయాడు... అలాగని తన మార్గాన్నీ విడిచిపెట్టలేక పోయాడు.

"అంతకంటె యింత విషమిచ్చి ..."

కూతురే దారి చూపించినట్టు... ఆ నిషాన్నే మింగి ఆ అర్ధరాత్రి తనువు చాలించాడు ఎవ్వరికీ ఏ చెప్పకుండా.

పద్మ ఏకాకి యిలా ——

అటువంటిపద్మని ... నలుగురూ హర్షించేలా జగన్నాధం వివాహంచేసుకుని ఆమె జీవితంలో "నందనం" సృష్టించాడు. ఆరిపోయిన దీపాన్ని వెలిగించాడు.

అయితే....

హర్షించిన వాళ్ళకంటె అధిక సంఖ్యలో విమర్శకులు లేకపోలేదు. కాని వాటినేమీ తనదృష్టిలో పడనీయకుండా జాగ్రత్తపడటానికి ప్రయత్నించాడు.

కాని...తను వల్లించిన

తన ఆదర్శాలే నిజ జీవితంలో ఎంత కఠోరమైనవో అర్ధమయ్యేసరికి తన ఆదర్శాలు సడలిపోయాయ్... ఆ స్థానములో యేదో పురుగులాటి అనుమానం చోటుచేసుకుంది. అణుచుకున్నా దాగని అగ్నిపర్వతంలా టిదది.

అది పద్మ జీవితంమీద నిరంకుశంగా పని చేసింది.

పద్మ జీవితంలో తిరిగి చీకటి మెల్ల మెల్లన ప్రవేశించి దట్టంగా అలముకుంటూంది.

"కాఫీ తీసుకోండి." పద్మ పిలుపుతో జగన్నాధం ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"ఏమి టాలోచిస్తున్నారు."

"ఏం లేదు" తన గొంతు తనకే వినిపించనంతలా గొణిగి కాఫీ అందుకున్నాడు.

అయిదు గంటలకు యింట్లోంచి బయల్దేరాడు జగన్నాధం...

చాలా కాలానికి వచ్చిన స్నేహితురాలు సరాసరి యింటికి రాకుండా

ఎక్కడెక్కడో ఎందుకు కలుసుకో మంటూందో అర్థం కాలేదు పద్మకు.

యే కళనున్నాం' ఆయన అనుమతి లభించటం ఎంతో సంతోషమయింది పద్మకు.

పన్లు ముగించుకుని త్వర త్వరగా బయటకు కదలింది.

నెహ్రూ పార్కులో సిమ్మెంటు బెంచీమీద కూర్చుంది పద్మ.

శీతా కాలం.

ఆరుగంటలకే బాగా చీకటిపడింది... చెట్ల క్రీనీడలో బెంచీమీద కూర్చుం దామె. స్ట్రీట్‌లైట్ చుట్టూ ముసుర్తున్న పురుగుల్ని చూస్తూ.

హఠాత్తుగా ఉలిక్కి పడింది.

ఎవరో తన వైపే వస్తున్నారు.

తను వచ్చింది తన స్నేహితురాలి కోసం...

కాని వచ్చేది పురుషుడు...

యేదో తెలియని భయం ఆవరించి చటుక్కున లేచింది.

తొందరతొందరగా బయటకు వచ్చి రిక్షాలో కూర్చుని వీధిపేరు చెప్పింది. రిక్షా కదిలింది.

ఇరవై గజాలు వెళ్ళాక ఎందుకో వెనుదిరిగి చూసింది. పార్కు దగ్గర రిక్షా ఎక్కుతున్న అదే ఆకారం...రిక్షా తన వెనుకే...

గుండె ఝల్లు మంది.

యింటికి చేరుకుని రిక్షావాడికి డబ్బు లిచ్చి గబగబ లోపలికెళ్తూ వీధికొసకూ చూసిన పద్మ అకస్మాత్తుగా ఆగిన రిక్షాను చూశాక మరి బెంబేలు పడిపోయి లోపలి కెళ్ళి తలుపు వేసుకున్నాక గాని కాళ్ళ వణుకు తగ్గలేదు.

రిక్షాలోంచిదిగి సరాసరి తనయింట్లోకే వెళ్ళినదెవరై ఉంటారా అనే అనుమా నంతో రిక్షాలోనే కాసుకూర్చున్న జగన్నాధానికి తల వేడెక్కిపోయింది.

రిక్షావాడికి డబ్బులిచ్చేసి పంపేశాడు.

యింటికి వెళ్ళటమా ? మానటమా అని ఆలోచించాడు. కొంతసేపు అటూ యిటూ తిరిగి చివరికిల్లు చేరాడు.

తలుపు కొట్టేసరికి పద్మ త్రుళ్ళి పడింది.

"పద్మా" భర్త కేకకు కొండంత ధైర్యం వచ్చి తలుపు తీసింది. పరధ్యా న్నంగా యింట్లో అడుగు పెట్టిన జగ న్నాధం కళ్ళు నాల్గు ప్రక్కలా వెదుకు తూనే ఉన్నాయ్.

"మీ స్నేహితురాల్ని కలిసావా" చాలా సేపటికి జగన్నాధం భార్యనడిగాడు.

"ఉహూ, లేదు" అని మాత్రం అంది.

"అదేం ?"

"ఏలుపడ్లేదు."

"అంటే"

"ఆమె నన్ను నెహ్రూ పార్కులో కలుసుకోమంది."

"నెహ్రూ పార్కులోనా ?" షాక్ తిన్నట్లయ్యాడు.

"ఔను, సరిగ్గా ఆరుగంటలకు రమ్మంది."

"వెళ్ళావా?''

"వెళ్ళాను."

"మరి కలియలేదా?"

"లేదు: యింతలోనే ఎవడో తుంటరి వెధవ..."

"పద్మా!'' ఆవేశంగా అరచి తన తొందరపాటుకు సిగ్గుపడి..."ఆఁ"... అన్నాడు, తర్వాత చెప్పమన్నట్లు.

"అటువైపు రావటంతో నాకు భయమేసి వెంటనే రిక్షాలో యింటికి చేరాను.

వాడెవడో మరి, మరో రిక్షాలో యీ వీధి కొసవరకూ వెంబడించాడు.

మీరు తలుపు కొడితే అందుకే వెంటనే తీయలేదు, మీ గొంతు వినేవరకూ.

బట్టలు మార్చుకోండి, భోజనం చేద్దాం'' అంటూ పద్మ వంటగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

జగన్నాధాని కిదంతా ఓ మిష్టరీలా తోచింది - తను వెంబడించింది తన భార్యనేనన్ సంగతి గుర్తు కొచ్చేసరికి యిదంతా ఎవరో కావాలనే ఆడిన నాటకం ఏమో అన్పించింది.

లేకపోతే___

తననూ,

పద్మనూ,

కూడా నెహ్రూ పార్కులో సరిగ్గా ఆరుగంటలకు-

"ఓహ్" తల కొట్టుకున్నాడు.

రెండురోజులు గడిచాక మళ్ళీ జగన్నాధానికి ఉత్తరం వచ్చింది-'నవరంగ్' బాక్సులో కల్సుకోమని-ఉత్తరం ఆఫీసు ఎడ్రసుకే వచ్చింది. ఐదవగానే ఆఫీసు నుంచి బయల్దేరి ఇంటి కొచ్చేశాడు. యింటి కొచ్చేసరికే టాయిలెట్ అయి సిద్ధంగా ఉన్న భార్యను చూశాక ఆశ్చర్యపడకుండా ఉండలేకపోయాడు.

"మీ స్నేహితురా లివాళ మళ్ళీ కల్సుకోమందా?"

"ఔను."

"నవరంగ్-బాక్సులో కదూ?"

యీ మా రాశ్చర్యపడటం పద్మ వంతయింది.

"ఔను."

సరే, యిద్దరం కల్సివెళ్దాం.

యీ మాటకు మరీ ఆశ్చర్యపోయింది పద్మ.

సరేనంది.

యిద్దరూ బయల్దేరారు.

ఆ తర్వాత రెండేసి రోజుల వ్యవధిలో....

బీచ్ ఒడ్డున...

బస్ స్టాప్‌లో...

ఎమ్యూజ్‌మెంటు పార్కు-దగ్గర ...

యిలా కల్సుకోమని జగన్నాధానికుత్తరాలురావటం...ఇంటికిరావటం... భార్య సిద్ధంగాఉండటం...

యిదంతా జగన్నాధాని కయోమయం అనిపించింది.

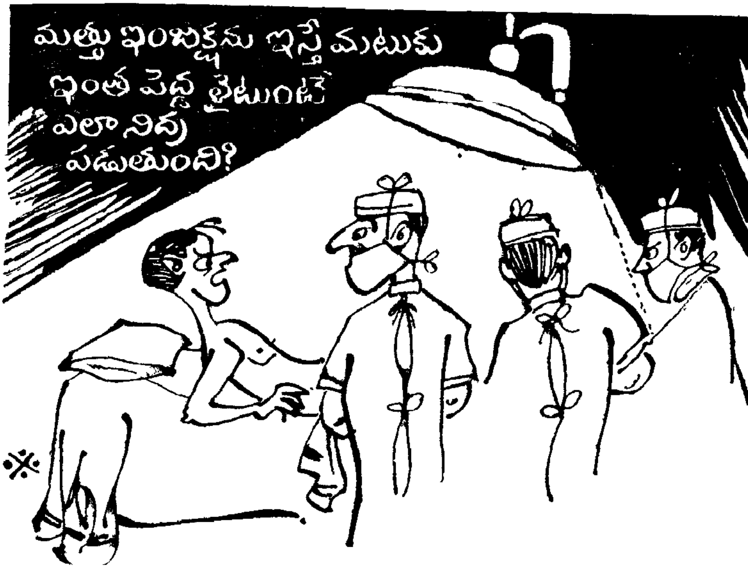

ఒకవేళ పద్మే యిలా నాటకమాడుతూందా అనిపించింది. – నిలేశాడుకూడా.

'నా జీవితానికో వెలుగుచూపారు. మీ ఆదర్శాల్ని కార్యరూపంలో చూపించి బాల వితంతువునయిన నన్ను వివాహం చేసుకుని ఎంతో త్యాగంచేశారు. మీ హృదయం ఎంత విశాలమైందో ఋజూ చేసుకున్నారు.

పోతే...

మీ ఆదర్శాల్ని అర్థం చేసుకోలేని వాళ్ళు అన్నమాటలకు మీలోని ఆత్మ బలం దెబ్బతింది —

అమూల చేసినపనికి పశ్చాత్తాపంతో పాటు అనుమానం ద్వేషం... స్థానం చేసుకున్నాయ్ మీలో.

బొమ్మను బొమ్మగాఉంచక జీవం పోసి కదలించారు.

అణగారిపోయిన ఆశల్ని రేపారు.

అందులో కాలిపొమ్మని శపించటం కూడా మీరేచేస్తే యెలా సహించమంటారు?

యెలా భరించమంటారు?

యెంతకని ఓర్చుకోమంటారు?

మీనిర్దయ... అనుమానం... నన్ను మసిచేసింది. గుండెకోత పెట్టింది. యీ బాధ, యీబరువు, యీక్షోభ, నేనెవరితో చెప్పుకోవాలి.

మీరువినరు...

తల్లి చిన్నప్పుడే పోయింది,

తండ్రికూడా నాకాశ మిగల్చలేదు.

అనుక్షణం భారమైపోతున్న హృదయ బాధను ఎవరో ఒకరితో చెప్పుకోవాలి...చెప్పుకున్నాను. లల్లీతో చెప్పుకున్నాను. అప్పటికొంత గుండె బరువు తగ్గింది. మనశ్శాంతి లభించింది. లల్లీయే యీ ఉత్తరాలు వ్రాసింది.

యిందులో నాతప్పేమయినా ఉంటే క్షమించండి!' పద్మ కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. భర్త పాదాలమీద వాలిపోయింది.

"లల్లీకి పెళ్ళయిందికదూ" ఉన్నట్టుండి జగన్నాధం అడిగినదానికి పద్మ యేం జవాబూ చెప్పలేకపోయింది.

కొద్దిగా తేరుకున్నాక చెప్పింది. లల్లీ భర్త బి. డి. ఓ. గా పనిచేస్తున్నాడు.

జగన్నాధం యింకేమన్లేదు. మొదటిసారిగా తన ప్రేమను వెళ్ళబోస్తూ లల్లీ తనకు వ్రాసిన వుత్తరాన్ని ఆమె భర్తకు పంపినట్టు పద్మకుగూడా తెలియనివ్వలేదు.

వారంరోజులనాడు లల్లీ భర్తదగ్గర్నుంచి జవాబు వచ్చింది.

"డియర్ జగన్నాధరావ్,

మీ ఉత్తరం అందింది. మెనీ మెనీ థాంక్స్! యిన్నాళ్ళూ మనుష్యుల వ్యక్తిత్వాన్ని, మనస్తత్వాన్ని, వాళ్ళు వెలిబుచ్చే భావాలతో సమన్వయం పర్చుకుని ఆ వ్యక్తిమీద ఓ అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరచుకోవటం మాత్రం నాకు తెల్సు. అఫ్‌కోర్స్...అది మంచయినా కావచ్చు. మరేదయినా కావచ్చు. అలా నిర్ణయించుకోవటం తప్పని మీలాటి ఆదర్శవాదులు ఋజువు చేసినపుడు పదిమందిలో నిలబెట్టి, స్వయంగా తుపాకీ పట్టుకుని కాల్చేద్దామనిపించేంత కోపం వచ్చింది. కాని...కాని......మీ మూలంగా, జీవితాంతం దుఃఖపడేవాళ్ళున్నారనే ఇంగిత జ్ఞానం నా కోపాగ్నిమీద నీళ్ళు చల్లింది. నిజానికిప్పుడు మీ పరువునూ, ప్రాణాల్నీ కాపాడింది మీ భార్యే నన్న సంగతి నేను గుర్తుచేయనక్కర్లేదను కుంటాను.

ఇక లల్లీ గురించి అంటారా! యవ్వన సహజమైన ఉద్రేకంలో, కోర్కెల్లో, మీలాటి ఆదర్శవాదుల గొంతులు చించుకు వల్లించే ఉపన్యాసాలకు లోబడి యేవేవో కలలు గనటం మామూలే. ఐతే అవి నెరవేరవచ్చు... నెరవేరకపోవచ్చు. జీవితాంతం వాటినే అంటిపెట్టుకుని కూర్చుంటూ దుఃఖమయం చేసుకునే చపలలూ, అలా చేసుకొంటారనుకొనే వాజమ్మలూ ఉంటారనుకోను. జగన్నాధరావుగారూ! లల్లీ నా భార్య అయ్యాక, ఆమె గతంతో నాకు సంబంధంలేదు. ఒకవేళ ఒకనాటి తన నిర్ణయాలపై... ఊహలపై... ఆమె మనసు యిప్పటికీ... అంటే... మా పెళ్ళయిన ఈ ఆరేళ్ళనాటికిగూడా లగ్నమయి ఉంటే...ఆమెను నావైపుగా

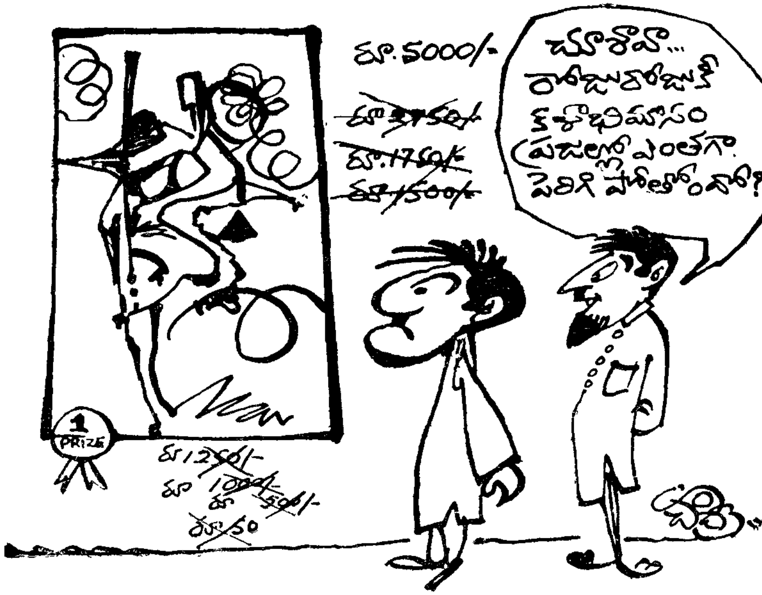

మళ్ళించుకునే బాధ్యత, బరువు, అలా నా వైపు త్రిప్పుకోవటానికి సరిపడ సానుభూతిని, ఆప్యాయతను ఇవ్వగల శక్తి భర్తగా నాకుంటాయి తప్ప... కేవలం ఇలాంటి ఉత్తరాలకోసం డబ్బులు తగలేసే మీ లాంటి పెద్దమనుషులవల్ల యేనాడూ కావు ఈ ఇరవై పైసలు పెట్టి, మల్లెపూలు కొని, మీ భార్య జడలో స్వయంగా ఉంచి, దగ్గరగా తీసుకుని హాయిగా నవ్వి, ఆనందించే తెలివైన పని మీ రెప్పుడు చేయలేదా అనే నా విచారం, జాలిగా అనిపించేలా వుత్తరం లల్లీకి నేను వ్రాసిచ్చింది! యింకో విషయం.

మీ ఉత్తరం అందేసరికి... లల్లీ తమలపాకులు చుట్టి, నా నోటికందిస్తూంది. యీలాంటి అమృతమయమైన హాయిని, కాలాన్ని, మీ 'హెడేక్' ఉత్తరాల్తో పాడు చేసుకోవటం యిష్టంలేక తర్వాత ఎప్పుడో చదివాను... ఆదర్శవాదులదగ్గర్నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం కదా అని. మే గాడ్ హెల్ప్ యూ. శలవ్,

—భాస్కర్."

ఆ రాత్రి సదరు భర్త ప్రవర్తనకు ఉక్కిరిబిక్కిరయింది. గుండెలమీద తల ఆన్చి ఆనంద బాష్పాలు రాల్చింది. 'నే నదృష్టవంతురాల్ని' అనుకొంది. అప్రయత్నంగానే 'లల్లీ, భాస్కర్' ఆమె హృదయంలో నిలిచిపోయినట్లయింది. వాళ్ళకు హృదయపూర్వకంగా మనస్సులోనే నమస్కరించుకుంది.